

כב א מיי פ"י מהל' מלכים הלכה א'
לג ב מיי פ"ו מהל' רומח
הל' ד קמג עסק פה:
לד ג מיי שם הל' י קמג
סג:
לה ד מיי שם פ"ה הל' ב
קמג סג:
לו ה מיי שם פ"ח הל' ב
קמג עסק פה:
לז ו מיי שם הל' ג:
לח ז מיי שם הל' ה:
לט ח מיי שם פ"ה:
מ ט מיי שם פ"ה הלכה ז:
מא י מיי שם פ"ח הל' ב:
מב כ מיי שם הלכה ז:

ורבי יהודה ההוא מבני ליה פרט למתכוין וכו'. (ד) לר' מאיר סבר פרט למתכוין וכו' שמעין משגגה ותרתי שמע מינה וההיא דברייתא דלעיל^(א) אחת כר' יהודה: **נשמט** אנשמת לא קשיא כאן באוהב כאן בשונא נפסק אנפסק לא קשיא הא רבי הא רבנן. וא"ת לרבי היכי משכחת לה שונא שיגלה דנשמט אוהב גולה ולא שונא ואם נפסק אפי' אוהב אינו גולה ואין זו סברא לומר דלית ליה לרבי דר' שמעון^(ב) דהוי רביה ויש לומר דמכל מקום משכחת לה כגון שפל מן הגג עליו ידידוע לכל שלל נפל מדעת שהרי היה צסקנת מות:

אשת נביא הוא דתיהדר דלאו נביא לא תיהדר אלא כדאמר ר' שמואל בר נחמני דאמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן הכי קאמר ליה^(א) ועתה השב (את) אשת האישי מכל מקום ודקאמרת הגוי גם צדיק תהרוג הלא הוא אמר ר' אחותי היא וגו' נביא הוא וממך למד^(ב) אכסנאי (ג) הוא שבא לעיר על עסקי אכילה ושתייה שואלין אותו כלום שואלין אותו אשתך זו אחותך זו מכאן שבין נה נהרג שהיה לו ללמוד ולא למד: **מתני'** הסומא אינו גולה דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר גולה: השונא אינו גולה^(א) רבי יוסי^(ב) אומר השונא נהרג מפני שהוא כמועד רבי שמעון אומר יש שונא גולה ויש שונא שאינו גולה זה הכלל כל שהוא יכול לומר לדעת הרג אינו גולה ושלא לדעת הרג הרי זה גולה: **גמ'** ת"ר^(א) בלא ראות פרט לסומא דברי רבי יהודה רבי מאיר טעמא דרבי יהודה דכתיב ויאשר יבא את רעהו ביער אפילו סומא אתא בלא ראות מעטיה ורבי מאיר בלא ראות למעט בבלי דעת למעט הוי מיעוט אחר מיעוט^(א) ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות אפי' סומא גולה. השונא אינו גולה ר' יוסי אומר השונא (אינו) נהרג מפני שהוא כמועד. וכו' יוסי בר יהודה דתני חבר אינו צריך התראה לפי שלא ניתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למודע והאי כיון דשונא הוא דהאי מודע הוא תניא כיצד א"ר שמעון יש שונא גולה כגון שנפסק אבל נשמט אינו גולה דכיון שהוא שונא במודע שמת. אינו והתניא ר' שמעון אומר לעולם אינו גולה עד שישמט מחצלו מידו ושניין לא קשיא הא דתני נשמט אינו גולה כרבי דתני נשמט הברול מקחו והרג רבי אומר אינו גולה והא דתנא גולה כרבנן דאמרי גולה (ב) להיכן גולין לעיר מקלט לשלש שבועות הירדן ושלוש שבארץ כנען: ת"ר שלש ערים הברול משה בעבר הירדן וכנגדן הבריל יהושע בארץ כנען. ומכונות היו חברון ביהודה כנגד בצר במדבר כו'. ושלשת שתהינה משולשות מדרום לחברון כמחברון לשכם כו'. אמר אביי בגלעד שכיחי רוצחים

מתני' מפני שהוא כמועד. כמותרה עליו ועובר על התראה דולחי לדעת הרגו: ויש שונא שאינו גולה. ולא נהרג: כ"ל. הריגה שיכולין לומר על הריגה זו שלדעת היתה אינו גולה לפי שחשוד הוא על כך: שא"ל לדעת הרג. כשהריגה זו ודאי שלל לדעת שאין אדם יכול לומר עליה לדעת היתה גולה ובגמ' מפרש לה: **גמ'** בלא ראות פרט לסומא. דמשמע כאן לא ראה אצל רואה במקום אחר פרט לסומא שאינו רואה צדום מקום: פרט למתכוין. כדאמרן לעיל (דף ז'): להבחין בין שוגג למודע. שלל יכולין לומר לא הייתי יודע שאסור: נפסק. החצל ונפל עליו אין לומר צל לדעת זה: נשמט. החצל מידו ונפלה עליו אינו גולה שיש לומר לדעת עשה: לעולם אינו גולה. לא אוהב ולא שונא נפסק אלא כגשמת: מחצלו. הוא מעגילה שפעמים שטחין צמחלים שהוא כלי אומנות של צויס וזלע"ז טרואיליה: הכי גרסינן נשמט אנשמת לא קשיא הא צדום הא צדום נפסק אנשמת לא קשיא הא רבי והא רבנן. (א) הא דקתני נשמט גולה צדום דלא חשיד דעצד מדעת ודקתני נשמט אינו גולה צדום דקתני צדום מילתיה יש שונא שאינו גולה ומפרש מילתיה נשמט אינו גולה: נפסק אנשמת לא קשיא הא רבי והא רבנן. הא דקתני נפסק גולה אפי' שונא וכל שכן צדום רבנן ולא יצא דר' שמעון הוא דאמר^(א) נשמט הברול מקחו והרג גולה ונפסק החצל דומיא דנשמט הברול מקחו היא שנשאר האגד צדו והא דקתני נפסק אינו גולה היא דאמר^(א) נשמט הברול מקחו והא דקתני נפסק עד שישמט מחצלו מידו שאין נשאר צדו כלום דומיא דמן העץ המתבקע ולרבי אליצא דר' שמעון אין לך שונא גולה כך מלאמי גירסא צמחנות הגאונים וכן עיקר וגיטסת הספרים משוכזת היא וטעו לדמות נשמט החצל לנשמט הברול ואי אפשר להעמידה ולפרש נפסק אנשמת לא קשיא הא צדום הא צדום נשמט אלא דתני נשמט אינו גולה רבי היא הא דתני נשמט אינו גולה רבי היא

רבינו הננאל

עד ראשונה כמו מראשונה לשינה שלחוקה שיהיה ח"י וצאמנע היו ערי מקלט וכן יש לפרש ההיא דמגילה (דף יט. עט) דקאמר נקראת אגרת שאם תפרה הכל שלשה חוטין גידין כשרה וצלצד שהיא משולשין ופירושו הוי כי הכל שרתיך שמתחלת התפירה^(א) עד חוט של גידין כמו עד שניה של גידין ומשניה עד שלישית כמו משלישית עד סוף התפירה ולא כדברי המפרשים משולשות אחד צמחלה ואחד צאמנע ואחד צסוף^(ב):
בגלעד שכיח רוצחים. פי' ולהכי הוצרכנו^(א) לערי מקלט (א) לפי כשהורגים מוד צלל עדים הקצ"ה מומנן לפונדק אחד כדאמר^(א) לקמן (דף י:.)^(א)
והא

הוא דאתא: ר' יוסי אומר השונא נהרג כו': והא לא אתרו ביה מתניתין רבי יוסי בר יהודה היא דתניא ר' יוסי בר יהודה אומר חבר אינו צריך התראה לפי שלא ניתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למודע רבי שמעון אומר יש שונא גולה וכו': תניא כיצד אמר רבי שמעון יש שונא גולה נפסק גולה נשמט אינו גולה והתניא ר' שמעון אומר גולה עד שישמט מחצלו מידו קשיא נפסק אנפסק לא קשיא הא רבי הא רבנן. וא"ת לרבי היכי משכחת לה שונא שיגלה דנשמט אוהב גולה ולא שונא ואם נפסק אפי' אוהב אינו גולה ואין זו סברא לומר דלית ליה לרבי דר' שמעון^(ב) דהוי רביה ויש לומר דמכל מקום משכחת לה כגון שפל מן הגג עליו ידידוע לכל שלל נפל מדעת שהרי היה צסקנת מות:

הגהות הב"ח
(ב) גמ' אכסנאי שבא לעיר כ"ל ומינה הוא נמחק: (ג) שם קשיא נשמט אנשמת (נפסק אנשמת וכו' והא רבנן) ת"ר וי"ב ס"א נשמט אנשמת ל"ק הא צדום הא צדום נפסק אנשמת ל"ק הא רבי והא רבנן: (א) רש"י ד"ה הכי גרסינן וכו' והא רבנן פי' הא דקתני: (ד) תוס' ד"ה וכו' יהודה וכו' ור' מאיר סבר פרט למתכוין שמעיין כ"ל ומינה וכו' נמחק: (ה) ד"ה משולשין וכו' שלחוקה הוא שיהיה ערי מקלט באמצע ארץ ישראל וכן יש לפרש: (ו) ד"ה נשלל וכו' לערי מקלט הרבה לפי שכשהורגים מוד צלל עדים. נ"ב ומ"מ איכא שוגגין הרבה צללעד:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה נשמט וכו' דהוי רביה. כדלמא שם דף קמז ע"ב:
לעזי רש"י
פרואיליה. פירוש מחללי, מעגילה (רש"י מכות דף ז ע"א ד"ה היה מעגל נמעגילה), כף של סיידיס (רש"י שם דף פ ע"ב ד"ה על מלא כף סיד ועין רש"י לר"ף מ"ק דף ז ע"א ד"ה מחללים):

הגהות וצינונים
א' צ"ל וכו' ובכר צימד, וכו' בכ"ק ועי' מהרש"א בח"א (מראה חן): צ' [בסה"מ ר"י ברבי יהודה] (גליון) כ"ה במשניות וירושלמי דרפ"ו, ולפנינו עפי' המהרש"א, ומהרש"ל, עי' לעיל ז: והתנן רבי יוסי כו', ועי' תו"ש: ג' [גיר' ירושלמי ש"ש תתן] (גליון): ד' [ע' תו"ש] (גליון) ד"ג "אף" לפי הרמב"ם והרע"ב וכו' בברייתא לקמן י ע"ב: ח' [כתי' יוב"ל]: ו' [כתי' אין לומר בזו לדעת עשה]: ז' [דרבנן דר"ש היא דאמרי נשמט כו' רש"ל (גליון) אולי צ"ל דרבנן דרבי היא, ואפשר דאין כוונתו לחזק חיבת "ואליבא" אלא להגיה שאר התיבות: ט' [כתי' לדעת הרג: ט'] "אח גבול ארבע וגו'": ה' [הוא רש"י והס"ד: י'] במקום "שמתחלקת" בע"י שוות בחלוקת,

הוא דאתא: ר' יוסי אומר השונא נהרג כו': והא לא אתרו ביה מתניתין רבי יוסי בר יהודה היא דתניא ר' יוסי בר יהודה אומר חבר אינו צריך התראה לפי שלא ניתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למודע רבי שמעון אומר יש שונא גולה וכו': תניא כיצד אמר רבי שמעון יש שונא גולה נפסק גולה נשמט אינו גולה והתניא ר' שמעון אומר גולה עד שישמט מחצלו מידו קשיא נפסק אנפסק לא קשיא הא רבי הא רבנן. וא"ת לרבי היכי משכחת לה שונא שיגלה דנשמט אוהב גולה ולא שונא ואם נפסק אפי' אוהב אינו גולה ואין זו סברא לומר דלית ליה לרבי דר' שמעון^(ב) דהוי רביה ויש לומר דמכל מקום משכחת לה כגון שפל מן הגג עליו ידידוע לכל שלל נפל מדעת שהרי היה צסקנת מות:

חשק שלמה על ר"ח
(א) פירוש זה דמאזכו האלפסום. עי' רש"י רמב"ן ורע"ב: (ב)

תורה אור השלם
א) ועתה קשב אשת האישי פי' נביא הוא ונתפלג בעדך והיה ואם איך משיב דע פי' מות תמות אתה וכל אשר לך: (ב) ובראשית ב' ז' או ככל אגון אשר נמות פה בלא ראות ונפל עליו ונמת והוא לא אויב לו ולא מבקש רעתו: (ב) ובמדבר לה, כג) ויאשר יבא את רעהו ביער לחטוב עצים ונתתה ידו בפרוץ קברת העץ ונשל הפרוץ מן העץ ויצא את רעהו ונמת והוא אינו גולה וכו' ואת הערים הקרים האלה וכו' (ד) את שלש הערים תתנו מעבר לירדן ואת שלש הערים תתנו מעבר לירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ כנען וגו' עד שלא נבחרו שלש שבארץ ישראל ולא היו שלש שבועות הירדן ושלוש שבארץ כנען: (א) וכו' והתניא ר' שמעון אומר גולה עד שישמט מחצלו מידו קשיא נפסק אנפסק לא קשיא הא רבי הא רבנן. וא"ת לרבי היכי משכחת לה שונא שיגלה דנשמט אוהב גולה ולא שונא ואם נפסק אפי' אוהב אינו גולה ואין זו סברא לומר דלית ליה לרבי דר' שמעון^(ב) דהוי רביה ויש לומר דמכל מקום משכחת לה כגון שפל מן הגג עליו ידידוע לכל שלל נפל מדעת שהרי היה צסקנת מות:

תורה אור השלם
א) ועתה קשב אשת האישי פי' נביא הוא ונתפלג בעדך והיה ואם איך משיב דע פי' מות תמות אתה וכל אשר לך: (ב) ובראשית ב' ז' או ככל אגון אשר נמות פה בלא ראות ונפל עליו ונמת והוא לא אויב לו ולא מבקש רעתו: (ב) ובמדבר לה, כג) ויאשר יבא את רעהו ביער לחטוב עצים ונתתה ידו בפרוץ קברת העץ ונשל הפרוץ מן העץ ויצא את רעהו ונמת והוא אינו גולה וכו' ואת הערים הקרים האלה וכו' (ד) את שלש הערים תתנו מעבר לירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ כנען וגו' עד שלא נבחרו שלש שבארץ ישראל ולא היו שלש שבועות הירדן ושלוש שבארץ כנען: (א) וכו' והתניא ר' שמעון אומר גולה עד שישמט מחצלו מידו קשיא נפסק אנפסק לא קשיא הא רבי הא רבנן. וא"ת לרבי היכי משכחת לה שונא שיגלה דנשמט אוהב גולה ולא שונא ואם נפסק אפי' אוהב אינו גולה ואין זו סברא לומר דלית ליה לרבי דר' שמעון^(ב) דהוי רביה ויש לומר דמכל מקום משכחת לה כגון שפל מן הגג עליו ידידוע לכל שלל נפל מדעת שהרי היה צסקנת מות:

תורה אור השלם
א) ועתה קשב אשת האישי פי' נביא הוא ונתפלג בעדך והיה ואם איך משיב דע פי' מות תמות אתה וכל אשר לך: (ב) ובראשית ב' ז' או ככל אגון אשר נמות פה בלא ראות ונפל עליו ונמת והוא לא אויב לו ולא מבקש רעתו: (ב) ובמדבר לה, כג) ויאשר יבא את רעהו ביער לחטוב עצים ונתתה ידו בפרוץ קברת העץ ונשל הפרוץ מן העץ ויצא את רעהו ונמת והוא אינו גולה וכו' ואת הערים הקרים האלה וכו' (ד) את שלש הערים תתנו מעבר לירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ כנען וגו' עד שלא נבחרו שלש שבארץ ישראל ולא היו שלש שבועות הירדן ושלוש שבארץ כנען: (א) וכו' והתניא ר' שמעון אומר גולה עד שישמט מחצלו מידו קשיא נפסק אנפסק לא קשיא הא רבי הא רבנן. וא"ת לרבי היכי משכחת לה שונא שיגלה דנשמט אוהב גולה ולא שונא ואם נפסק אפי' אוהב אינו גולה ואין זו סברא לומר דלית ליה לרבי דר' שמעון^(ב) דהוי רביה ויש לומר דמכל מקום משכחת לה כגון שפל מן הגג עליו ידידוע לכל שלל נפל מדעת שהרי היה צסקנת מות:

מכות
עם הוספות

מכות
עם הוספות

מכות
עם הוספות

מכות
עם הוספות

ליומיו רש"י
ולאו אהי ליהרג [ב"ק צב]. ר' יוסי אומר השונא נהרג. שאמר צדום נשמט מפני שהוא כמועד ומותר לא להיך ב"רש"י מהרש"א ומהר"ם (גליון): פ] צ"ל שמתחילת הדף עד וכו' בתוס' בכבודות, וכן נכון (גליון הש"ס במגילה שם): ג] תוס' רבינו פרץ צריכי: ח] ונהרמב"ן בפ"י החומש כתב בזהיל ואע"פ שאין המקלט אלא בשוגגין היו שופכים דמים במרמה ומראין עצמן כשוגגין והוצרך להרבות להם ערי מקלט לקלות את כולן שלא נודע מי המודע וכו' (גליון):